

SAŽETAK ODLUKE

CHARRON I MERLE-MONTET PROTIV FRANCUSKE OD DANA 16. SIJEČNJA 2018. GODINE ZAHTJEV BR. 22612/15

Podnositeljice nisu iscrpile sva domaća pravna sredstva protiv odluke kojom je odbijen njihov zahtjev za medicinski potpomognutom oplodnjom

ČINJENICE

Podnositeljice zahtjeva su francuske državljanke koje su u braku od 3. svibnja 2014. godine i žive u Montaubanu u Francuskoj. Podnositeljice su odlučile imati dijete uz pomoć medicinski potpomognute oplodnje, te su u prosincu 2014. godine podnijele zahtjev bolnici Toulouse za dobivanje informacija o pristupu medicinski potpomognutoj oplodnji u obliku umjetne oplodnje ili in vitro oplodnje. Dana 15. prosinca 2014. dr. F.L. odgovorio je da ne može udovoljiti njihovom zahtjevu jer Zakon o bioetici, koji je trenutačno na snazi u Francuskoj, nije odobrio takvu oplodnju istospolnim parovima (članak L. 2141-2 Zakona o zdravstvenoj zaštiti).

PRIGOVORI

Pozivajući se na članak 8. i članak 14. Konvencije, podnositeljice su prigovorile da je njihov zahtjev za medicinski potpomognutom oplodnjom odbijen zbog toga što francuski zakon nije odobrio takav medicinski postupak istospolnim parovima, čime je povrijeđeno njihovo pravo na poštivanje privatnog i obiteljskog života te su diskriminirane na osnovi seksualne orijentacije.

ODLUKA SUDA

Sud je napomenuo da je odluka bolnice Toulouse od 15. prosinca 2014. godine, kojom je odbijen zahtjev podnositeljica za pristup medicinski potpomognutoj oplodnji, bila pojedinačni upravni akt koji je mogao biti poništen povodom tužbe zbog zloporabe ovlasti pred upravnim sudovima. Međutim, podnositeljice nisu iskoristile taj pravni lijek, smatrajući kako bi isti bio neučinkovit s obzirom na Odluku Ustavnog vijeća br. 2013. – 669 DC od 17. svibnja 2013. godine. Dakle, glavno pitanje je bilo jesu li podnositeljice opravdano tvrdile da navedeni pravni lijek nije bio djelotvoran.

S tim u vezi, Sud je primijetio da je u Odluci br. 2013. - 669 Ustavno vijeće raspravljalo o ustavnosti zakona koji je omogućio brak između osoba istog spola, a ne o članku L.2141-2 Zakona o zdravstvenoj zaštiti. Premda se navedena Odluka dotaknula pitanja usklađenosti diferencijacije između homoseksualnih parova i heteroseksualnih parova koji proizlaze iz članka L. 2141-2 s ustavnim načelom ravnopravnosti, to je bilo samo neizravno. Pitanje ustavnosti odnosilo se na zakon koji omogućio brak istospolnim parovima, a ne na tu odredbu Zakona o zdravstvenoj zaštiti. S druge strane, Ustavni sud se nije, čak niti neizravno, bavio pitanjem suglasnosti članka L. 2141-2 s ustavnim pravima na obiteljski život i poštivanje privatnog života, a zahtjev podnositeljica temeljio se upravo na povredi prava na poštivanje privatnog i obiteljskog života.

Sud je naglasio kako se ispitivanje usklađenosti pojedinačnih mjera s Konvencijom koje provode "redovni sudovi" razlikuje od ispitivanja usklađenosti zakona s Ustavom koje provodi Ustavno vijeće. Tako na primjer mjera usvojena na temelju zakona koji je usklađen s ustavnim odredbama kojima se štite temeljna ljudska prava, može biti nespojiva s odredbama Konvencije kojima se štite ista prava zbog, na primjer, njezine nerazmjernosti u konkretnom slučaju. Drugim riječima, navedena Odluka Ustavnog vijeća vjerojatno bi smanjila šanse podnositeljicama za uspjeh u upravnom sporu protiv bolnice Toulouse, da su ga iste pokrenule, ali on ne bi bio "očito osuđen na propast".

Nadalje, Sud je istaknuo da je obveza iscrpljivanja domaćih pravnih sredstava imala cilj, između ostalog, državama članicama omogućiti otklanjanje povrede koja bi mogla biti predmet zahtjeva pred Sudom prije nego država bude morala odgovoriti za svoje postupke. To načelo bilo je osobito važno u slučaju prigovora na temelju članka 8. bilo samostalno ili u vezi s člankom 14. U konkretnom slučaju, domaći sudovi još nisu donijeli presude u vezi s odlukama o odbijanju pristupa medicinski potpomognutoj oplodnji istospolnim parovima na temelju članka L.2141-2 Zakona o zdravstvenoj zaštiti. S obzirom na važnost načela supsidijarnosti, Sud je utvrdio da nisu iscrpljena sva raspoloživa domaća pravna sredstva u smislu članka 35. st. 1. Konvencije, stoga je zahtjev odbijen na temelju članka 35. stavaka 1. i 4. Konvencije.

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud.

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.